

გადაწყვეტილება საქართველოს სახელით შესავალი ნაწილი

02 ივლისი 2019 წელი

ქ.

გურჯაანი

გურჯაანის რაიონული სასამართლო
მოსამართლე რომან კუპატაძე
სხდომის მდივანი ირინა დათუნაშვილი

მოსარჩელე - ეკ-----ი

მოპასუხე - შპს „გა-----ი“

წარმომადგენელი - მე-----ე (დირექტორი)

დავის საგანი - სახელფასო დავალიანების ანაზღაურება

ა ღ წ ე რ ი ლ ო ბ ი თ ი ნ ა წ ი ლ ი

1. სასარჩელო მოთხოვნა:

მოპასუხე შპს „გა-----ს“ დაეკისროს 10 000 ლარის ოდენობით სახელფასო დავალიანების გადახდა.

სარჩელი ეფუძნება შემდეგ ფაქტობრივ გარემოებებს: მოსარჩელე 2015 წლიდან შპს „გა-----ის“ ი-----ას სამედიცინო ცენტრში ენდოკრინოლოგის და ნეფროლოგის თანამდებობაზე მუშაობდა. მოპასუხესთან შრომითი ურთიერთობა 2017 წლის თებერვალში შეწყდა. მოსარჩელეს 2016 წლის ოქტომბრის, ნოემბრის და დეკემბრის თვეების, აგრეთვე 2017 წლის იანვრის თვის ხელფასი არ მიუღია და მთლიანი დავალიანება 10 000 ლარს შეადგენს.

2. მოპასუხის პოზიცია:

2.1. მოპასუხემ წარმოდგენილი შესაგებლით სარჩელი არ ცნო და განმარტა, რომ მოსარჩელე შპს „გა-----ში“ არ მუშაობდა, მასთან შრომითი ხელშეკრულება არ დადებულია და არც ხელფასი გაუცია. საქმეში წარმოდგენილი დოკუმენტები კი ყალბია;

2.2. სასამართლო სხდომაზე დირექტორმა განმარტა, რომ მოსარჩელე შპს „გა-----ში“ მუშაობდა, მაგრამ მისი ხელფასი თვეში ხელზე ასაღებ 1 000 ლარს

შეადგენდა. დირექტორმა უარყო მოსარჩელის მიმართ დავალიანების არსებობა და განმარტა, რომ 2016 წლის დეკემბერში მისი დაპატიმრება მოხდა და მას შემდეგ კლინიკას აღარ უმუშავია. აგრეთვე მიუთითა, რომ მოსარჩელე სახელფასო დავალიანების არსებობას ვერ ადასტურებს.

(იხ. სასამართლოს 02.06.2019 წლის სხდომის ოქმი 12:38:26 – 12:40:54 სთ. 12:48:06-12:45:15 სთ)

3. ფაქტობრივი გარემოებები:

3.1. უდავო ფაქტობრივი გარემოებები:

3.1.1. მოსარჩელე 2015 წლიდან შრომით ურთიერთობაში იმყოფებოდა მოპასუხესთან და ლა-----ის სოფ-----ში მდებარე პ-----ას სამედიცინო ცენტრში მუშაობდა.

სასამართლო ეყრდნობა შემდეგ მტკიცებულებებს:

- სარჩელი (ს.ფ. 1-12);
- მხარეთა ახსნა-განმარტება (იხ. სასამართლოს 02.06.2019 წლის სხდომის ოქმი 12:38:26 – 12:40:54 სთ.)

3.2. დადგენილი სადავო ფაქტობრივი გარემოებები:

3.2.1. მოპასუხე შპს „გა-----ს“ მოსარჩელის მიმართ გააჩნია 2016 წლის ოქტომბრის, ნოემბრის და დეკემბრის თვეების, აგრეთვე 2017 წლის იანვრის თვის სახელფასო დავალიანება ჯამში 10 000 ლარის ოდენობით.

სასამართლო განმარტავს, რომ მხარეს ეკისრება მის მიერ მითითებული გარემოებების მტკიცების ტვირთი. გარკვეული ფაქტობრივი გარემოებების დადასტურებისათვის მხოლოდ ზეპირი განმარტება საკმარისი არ არის და იგი გამყარებული უნდა იყოს სხვა მტკიცებულებებით, რომლებიც სარწმუნოდ დაადასტურებს მხარის მიერ მითითებული ფაქტის არსებობას. როდესაც მხარეები დავობენ ფაქტობრივ გარემოებაზე, ასეთ შემთხვევაში მხარის ვალდებულებაა წარმოადგინონ სარჩელში ან შესაგებელში მითითებული ფაქტობრივი გარემოებების უფრო მყარი და დამაჯერებელი მტკიცებულება, რაც სასამართლოს მისცემს ანალიზის საშუალებას და შეუქმნის დამაჯერებელ შინაგან რწმენას. ერთ-ერთი მხარის ახსნა-განმარტება, თუ მას არ ეთანხმება მოწინააღმდეგე მხარე, მხოლოდ იმ შემთხვევაში შეიძლება ჩაითვალოს სადავო სამართლებრივი ურთიერთობის არსებობისა თუ საქმისათვის მნიშვნელობის მქონე ფაქტობრივ გარემოებათა დამადასტურებელ მტკიცებულებად, თუ იგი დასტურდება საქმეში არსებული სხვა მტკიცებულებების ყოველმხრივი, სრული და ობიექტური განხილვის შედეგად.

გარდა სამოქალაქო საპროცესო კოდექსით გათვალისწინებული მტკიცების ტვირთის განაწილების სტანდარტისა, არსებობს მატერიალური სამართლის ნორმებით და სასამართლოს პრაქტიკით დადგენილი მტკიცების განაწილების საფუძვლები. სამოქალაქო სამართალსა და საპროცესო სამართალში არსებობს მტკიცების ტვირთის სამართლიანი და ობიექტური განაწილების სტანდარტი,

აღნიშნული სტანდარტის თანახმად, მტკიცების ტვირთი ნაწილდება იმგვარად, რომ მოსარჩელესა და მოპასუხეს უნდა დაეკისროთ იმ ფაქტების დამტკიცების ვალდებულება, რომლის მტკიცება მათთვის უფრო მარტივი და ობიექტურად შესაძლებელია. ამასთან, შრომითსამართლებრივი ურთიერთობის ბუნებიდან გამომდინარე, აგრეთვე, სამოქალაქო კოდექსის მიხედვით ფულადი ვალდებულების შესრულებისას დადგენილი მტკიცების სტანდარტიდან გამომდინარე, მოპასუხე მხარეს ეკისრება მოსარჩელის მიმართ ფულადი ვალდებულების შესრულების ფაქტის დადასტურების ტვირთი. ანუ მოპასუხე მხარე, რომელიც ამ შემთხვევაში წარმოადგენს დამსაქმებელს, შრომითი ურთიერთობიდან გამომდინარე დასაქმებულის მიმართ სახელფასო ვალდებულების შესრულების დადასტურების ტვირთი ეკისრება. მოპასუხემ უნდა დაადასტუროს, რომ მოსარჩელეს აუნაზღაურა ხელფასი სრულად და მის მიმართ სახელფასო დავალიანება არ გააჩნია. ამავდროულად, შრომის კოდექსის მე-2 და მე-6 მუხლების დანაწესიდან გამომდინარე, შესრულებული სამუშაოს სანაცვლოდ გადასახდელი თანხის ოდენობის შესახებ მონაცემების წარმოება დამსაქმებლის ვალდებულებაა. ამდენად, დამსაქმებელი უნდა ფლობდეს შრომით ურთიერთობასთან დაკავშირებულ ინფორმაციას, მათ შორის ინფორმაციას, რომელიც დასაქმებულის მიმართ სახელფასო ანაზღაურებას, მის ოდენობას, გადახდის წესსა და პირობებს შეეხება.

მოპასუხე მხარის წარმომადგენელი (დირექტორი) სადავო საკითხთან მიმართებით მხოლოდ ახსნა-განმარტებით შემოიფარგლა და განმარტა, რომ მოსარჩელის ანაზღაურება თვეში 2 500 ლარს კი არა 1 000 ლარს შეადგენდა და, რომ მოსარჩელის მიმართ სახელფასო დავალიანება არ გააჩნია, თუმცა მოპასუხე მხარეს არ წარმოუდგენია რაიმე მტკიცებულება, რომლითაც ხელფასის ოდენობა და 2016 წლის ოქტომბრის, ნოემბრის და დეკემბრის თვეების, აგრეთვე 2017 წლის იანვრის თვის ხელფასის გაცემის ფაქტი დადასტურდებოდა. შესაბამისად, მოპასუხე მხარემ ვერ დაძლია მტკიცების ტვირთი და ამიტომ მოსარჩელის მიერ მითითებული გარემოებები ხელფასის ოდენობასთან და დავალიანებასთან მიმართებით დადასტურებულად უნდა ჩაითვალოს.

სასამართლო ეყრდნობა შემდეგ მტკიცებულებებს:

- სარჩელი, შესაგებელი (ს.ფ. 1-12; 55-63);
- მხარეთა ახსნა-განმარტება (იხ. სასამართლოს 02.06.2019 წლის სხდომის ოქმი)

ს ა მ ო ტ ი ვ ა ც ი ო ნ ა წ ი ლ ი

4. შემაჯამებელი სასამართლო დასკვნა:

დადგენილ ფაქტობრივ გარემოებათა სამართლებრივი შეფასების საფუძველზე სასამართლო მიიჩნევს, რომ სარჩელი უნდა დაკმაყოფილდეს.

5. კანონები, რომლებითაც სასამართლომ იხელმძღვანელა:

- 5.1. საქართველოს შრომის კოდექსი;
- 1.2. სამოქალაქო საპროცესო კოდექსი.

6. სამართლებრივი შეფასება:

6.1. საქართველოს ორგანული კანონი საქართველოს შრომის კოდექსი აწესრიგებს საქართველოს ტერიტორიაზე შრომით და მის თანამდევ ურთიერთობებს, თუ ისინი განსხვავებულად არ რეგულირდება სხვა სპეციალური კანონით ან საქართველოს საერთაშორისო ხელშეკრულებებით. საქართველოს შრომის კოდექსი განსაზღვრავს შრომით ურთიერთობებთან დაკავშირებულ საკითხებს, მათ შორის, არეგულირებს შრომითი ურთიერთობის წარმოშობის, სამუშაოს შესრულების, შრომის პირობების დაცვის, შრომითი ურთიერთობების დროს წარმოშობილი უთანხმოების და დავის განხილვა-გადაწყვეტის წესს, შრომითი ურთიერთობის შეჩერების, შეწყვეტის, შესრულებული სამუშაოს სანაცვლოდ ანაზღაურების მიცემის საკითხს და სხვა მნიშვნელოვან საკითხებს.

საქართველოს შრომის კოდექსი, პირველი მუხლის პირველი ნაწილის თანახმად, აწესრიგებს საქართველოს ტერიტორიაზე შრომით და მის თანამდევ ურთიერთობებს, თუ ისინი განსხვავებულად არ რეგულირდება სხვა სპეციალური კანონით ან საქართველოს საერთაშორისო ხელშეკრულებებით. ამავე მუხლის მე-2 ნაწილის მიხედვით, შრომით ურთიერთობასთან დაკავშირებული საკითხები, რომლებსაც არ აწესრიგებს ეს კანონი ან სხვა სპეციალური კანონი, რეგულირდება საქართველოს სამოქალაქო კოდექსის ნორმებით.

ამავე კოდექსის მე-6 მუხლის პირველი ნაწილით შრომითი ხელშეკრულება იდება წერილობითი ან ზეპირი ფორმით, განსაზღვრული ან განუსაზღვრელი ვადით.

სასამართლო განმარტავს, რომ შრომითი ხელშეკრულების დადებისას, მოქმედებს ხელშეკრულების დადების თავისუფლების პრინციპი, რაც მხარეთა დამოუკიდებელი და თავისუფალი ნების გამოვლენის პირობებში, სამართალურთიერთობის წარმოშობაზე გადაწყვეტილების მიღების შესაძლებლობას გულისხმობს. შრომითი ურთიერთობა კი არის შრომის ორგანიზაციული მოწესრიგების პირობებში დასაქმებულის მიერ დამსაქმებლისათვის სამუშაოს შესრულება ანაზღაურების სანაცვლოდ. შრომითი ურთიერთობა მხარეებს შორის წარმოიშობა დასაქმებულის მიერ სამუშაოს ფაქტობრივად შესრულების დაწყების მომენტიდან, თუ მხარეებმა თავად ხელშეკრულებით სხვა პირობა არ განსაზღვრეს. შრომითი ურთიერთობის წარმოშობა უკავშირდება მხარეთა კანონით განსაზღვრული უფლება-მოვალეობების წარმოშობის მომენტს, მათ შორის დამსაქმებელი იღებს ვალდებულებას განუსაზღვროს კონკრეტული სამუშაო დასაქმებულს და ამ სამუშაოების შესრულების სანაცვლო ანაზღაურება, ხოლო მეორე მხრივ, დასაქმებული ვალდებულია კეთილსინდისიერად და ჯეროვნად, პირადად შეასრულოს ნაკისრი ვალდებულება.

სასამართლო განმარტავს, რომ შრომის კანონმდებლობის მიზანია, დამსაქმებელსა და დასაქმებულს შორის არსებული ურთიერთობა მოაქციოს

ზუსტად განსაზღვრულ სამართლებრივ რეგულირებაში, რაც გამორიცხავს დასაქმებულის ექსპლუატაციას და შექმნის ადამიანის ღირსებაზე, თავისუფლებასა და თვითგანვითარებაზე დაფუძნებული შრომის შესაძლებლობას. შესაბამისად, შრომითი კანონმდებლობით ნორმატიულ დონეზეა მოწესრიგებული კერძო სამართლებრივი ურთიერთობები იმდენად, რამდენადაც ეს აუცილებელია დასაქმებულთა სათანადო სოციალური დაცვისათვის.

როგორც აღინიშნა, შრომის კოდექსის მე-2 მუხლის პირველი პუნქტის თანახმად, დამსაქმებელი ვალდებულია დასაქმებულს აუნაზღაუროს შესრულებული სამუშაო შეთანხმებული პირობების შესაბამისად. ამავე კოდექსის მე-6 მუხლის მე-4 პუნქტის მიხედვით, დამსაქმებელი ვალდებულია დასაქმებულის მოთხოვნის შემთხვევაში გასცეს ცნობა დასაქმების შესახებ, რომელიც მოიცავს მონაცემებს შესრულებული სამუშაოს, შრომის ანაზღაურების და შრომითი ხელშეკრულების ხანგრძლივობის თაობაზე. მოცემული ნორმიდან გამომდინარე, სასამართლო განმარტავს, რომ დასაქმებულის მიერ სამუშაოს შესრულება, შრომითი ხელშეკრულების ხანგრძლივობა, აგრეთვე შესრულებული სამუშაოს სანაცვლოდ გადასახდელი თანხის ოდენობის შესახებ მონაცემების წარმოება დამსაქმებლის ვალდებულებაა. ამდენად, დამსაქმებელი უნდა ფლობდეს შრომით ურთიერთობასთან დაკავშირებულ ინფორმაციას, მათ შორის ინფორმაციას, რომელიც დასაქმებულის მიმართ სახელფასო ანაზღაურებას, მის ოდენობას, გადახდის წესსა და პირობებს შეეხება.

საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის მე-4 და 102-ე მუხლების თანახმად, სამართალწარმოება მიმდინარეობს შეჯიბრებითობის საფუძველზე. მხარეები სარგებლობენ თანაბარი უფლებებითა და შესაძლებლობებით, დაასაბუთონ თავიანთი მოთხოვნები, უარყონ ან გააქარწყლონ მეორე მხარის მიერ წამოყენებული მოთხოვნები, მოსაზრებები თუ მტკიცებულებები. მხარეები თვითონ განსაზღვრავენ თუ რომელი ფაქტები უნდა დაედოს საფუძვლად მათ მოთხოვნებს ან რომელი მტკიცებულებებით უნდა იქნეს დადასტურებული ეს ფაქტები. ამდენად, სამოქალაქო პროცესში სასამართლო შებოჭილია არამარტო მხარეთა სასარჩელო მოთხოვნებისა თუ შესაგებლის ფარგლებით, არამედ მხარეთა მითითებებით, თუ რომელი ფაქტები უნდა დაედოს საფუძვლად მათ მოთხოვნებს ან რომელი მტკიცებულებებით უნდა იქნეს დადასტურებული ეს ფაქტები. თითოეულმა მხარემ უნდა დაამტკიცოს გარემოებანი, რომლებზედაც იგი ამყარებს თავის მოთხოვნებსა და შესაგებელს. ამავე კოდექსის 131-ე მუხლის თანახმად, ერთი მხარის მიერ ისეთი გარემოების არსებობის ან არარსებობის დადასტურება (აღიარება), რომელზედაც მეორე მხარე ამყარებს თავის მოთხოვნებსა თუ შესაგებელს, სასამართლომ შეიძლება საკმარის მტკიცებულებად ჩათვალოს და საფუძვლად დაუდოს სასამართლო გადაწყვეტილებას.

განსახილველ შემთხვევაში მოსარჩელე მხარემ მიუთითა, რომ მოპასუხეს მის

მიმართ გააჩნია სახელოფასო დავალიანება მთლიანობაში 10 000 ლარის ოდენობით. მანვე მიუთითა, რომ მისი ყოველთვიური ხელოფასის ოდენობა 2 500 ლარს შეადგენდა. მოპასუხე მხარის წარმომადგენელმა მე-----ემ დაადასტურა, რომ მოსარჩელე შპს „გა-----ის“ კუთვნილ სამედიცინო ცენტრში მუშაობდა, თუმცა რაიმე მტკიცებულება, რომლითაც მოსარჩელის ყოველთვიური ხელოფასის ოდენობა და სახელოფასო დავალიანების ანაზღაურების ფაქტის დადასტურება, სასამართლოსთვის არ წარმოუდგენია. შესაბამისად, მოპასუხე მხარემ ვერ დაძლია კანონით მასზე დაკისრებული მტკიცების ტვირთი და სასამართლოს ვერ წარუდგინა სათანადო მტკიცებულება ხელოფასის ოდენობის და სახელოფასო დავალიანების არარსებობასთან დაკავშირებით. გამომდინარე აქედან, სასამართლოს მიაჩნია, რომ მოპასუხეს მოსარჩელის მიმართ გააჩნია სარჩელში მითითებული ოდენობით სახელოფასო დავალიანება, რაც სარჩელის დაკმაყოფილების საფუძველს წარმოადგენს.

7. საპროცესო ხარჯები:

7.1. სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 37-ე მუხლის თანახმად, პროცესის ხარჯებს შეადგენს სასამართლო ხარჯები და სასამართლოსგარეშე ხარჯები. სასამართლო ხარჯებს შეადგენს სახელმწიფო ბაჟი და საქმის განხილვასთან დაკავშირებული ხარჯები. სასამართლოსგარეშე ხარჯებს წარმოადგენს ადვოკატისათვის გაწეული ხარჯები, დაკარგული ხელოფასი (განაცდური), მტკიცებულებათა უზრუნველსაყოფად გაწეული ხარჯები, აგრეთვე მხარეთა სხვა აუცილებელი ხარჯები.

საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 39-ე მუხლის 1-ლი ნაწილის „ა“ ქვეპუნქტით, სახელმწიფო ბაჟის რაოდენობა დავის საგნის ღირებულების 3%-ს შეადგენს, მაგრამ არანაკლებ 100 ლარისა. იმავე მუხლის მე-2 ნაწილით, მაგისტრატი მოსამართლის განსჯად საქმეზე სახელმწიფო ბაჟის ოდენობა ყველა ინსტანციის სასამართლოში ამავე მუხლის 1-ლი ნაწილით დადგენილი ოდენობის ნახევარს შეადგენს.

სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 41-ე მუხლის „ა“ პუნქტით, ფულადი გადახდევინების შესახებ სარჩელებზე დავის საგნის ფასი გადასახდელი თანხის ოდენობით განისაზღვრება.

სახელოფასო დავალიანებასთან დაკავშირებით, საქართველოს კანონით „სახელმწიფო ბაჟის შესახებ“ მე-5 მუხლის პირველი ნაწილის „ა“ პუნქტით თანახმად, მოსარჩელები გათავისუფლებული არიან სახელმწიფო ბაჟის გადახდისაგან, ვინაიდან საერთო სასამართლოებში განსახილველ საქმეებზე სახელმწიფო ბაჟის გადახდისაგან თავისუფლდებიან, ფიზიკური პირები–სარჩელებზე ხელოფასის გადახდევინების შესახებ და სხვა მოთხოვნებზე შრომის ანაზღაურების თაობაზე, რომლებიც გამომდინარეობს შრომის სამართლებრივი ურთიერთობიდან.

სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 55-ე მუხლის თანახმად, „სასამართლოს მიერ საქმის განხილვასთან დაკავშირებით გაწეული ხარჯები და სახელმწიფო

ბაჟი, რომელთა გადახდისაგან გათავისუფლებული იყო მოსარჩელე, გადახდება მოპასუხეს, ბიუჯეტის სასარგებლოდ, მოთხოვნათა იმ ნაწილის პროპორციულად, რომელიც დაკმაყოფილებულია”.

განსახილველ შემთხვევაში დავის საგანს 10 000 ლარის გადახდევინების დაკისრება წარმოადგენდა. შესაბამისად, სახელმწიფო ბაჟის ოდენობამ 300 ლარი შეადგინა, რომლის წინასწარ გადახდისგან მოსარჩელე მხარე გათავისუფლებულია კანონით. ვინაიდან სარჩელი დაკმაყოფილდა სრულად, ამიტომ მოპასუხეს, სახელმწიფო ბიუჯეტის სასარგებლოდ უნდა დაეკისროს სახელმწიფო ბაჟის 300 ლარის გადახდა.

8. უზრუნველყოფის ღონისძიებასთან დაკავშირებული საკითხები:

8.1 სარჩელის უზრუნველყოფის ღონისძიება გამოყენებული არ ყოფილა.

სარეზოლუციო ნაწილი

სასამართლომ იხელმძღვანელა საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის მე-8, 37-39-ე, 46-ე, 53-ე, 55-ე, 243-244-ე, 248-249-ე, 259¹-ე, 364-ე, 369-ე მუხლებით და

გ ა დ ა წ ყ ვ ი ტ ა:

1. მოსარჩელე ეკ-----ის სარჩელი მოპასუხე შპს „გა-----ის“ მიმართ დაკმაყოფილდეს;
2. მოპასუხე შპს „გა-----ს“ მოსარჩელე ეკ-----ის სასარგებლოდ დაეკისროს სახელოფასო დავალიანების (კანონმდებლობით გათვალისწინებული გადასახადების ჩათვლით) 10 000 ლარის გადახდა;
3. მოპასუხე შპს „გა-----ს“ სახელმწიფო ბიუჯეტის სასარგებლოდ დაეკისროს სახელმწიფო ბაჟის 300 ლარის გადახდა;
4. გადაწყვეტილება შეიძლება გასაჩივრდეს თბილისის სააპელაციო სასამართლოში დასაბუთებული გადაწყვეტილების ჩაბარებიდან 14 დღის ვადაში, სარეზოლუციო ნაწილის მე-5 პუნქტით გათვალისწინებული წესების დაცვით გურჯაანის რაიონული სასამართლოს მეშვეობით;
5. გადაწყვეტილების გასაჩივრების მსურველი მხარე, თუ ის ესწრება გადაწყვეტილების გამოცხადებას ან მისთვის ცნობილია გადაწყვეტილების გამოცხადების თარიღი, ვალდებულია გადაწყვეტილების სარეზოლუციო ნაწილის გამოცხადებიდან არა უადრეს 20 და არა უგვიანეს 30 დღისა, გამოცხადდეს გურჯაანის რაიონულ სასამართლოში და ჩაიბაროს გადაწყვეტილების ასლი. წინააღმდეგ შემთხვევაში გასაჩივრების ვადის ათვლა დაიწყება გადაწყვეტილების გამოცხადებიდან 30-ე დღეს. ამ ვადის გაგრძელება და აღდგენა დაუშვებელია.

